

РОЛЬ РЕГІОНАЛЬНИХ МЕДІА ЖИТОМИРЩИНИ В СИСТЕМІ КРИЗОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Гекалюк Сергій Андрійович

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Василенко Кароліна Сергіївна

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Башманівський Валерій Іванович

кандидат філологічних наук, доцент
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Інформаційні ресурси житомирських медіаслужб і новинних платформ органічно інтегрувалися в повсякденні практики громадян, набувши водночас значення ефективного комунікаційного інструменту в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема під час стихійних лих. Сфера діяльності цих ресурсів включає: поширення відомостей про зниклих безвісти; завчасне попередження про можливі наслідки небезпечних явищ; верифікацію безпеки в зонах ураження; оперативне інформування про місця надання допомоги та евакуаційні притулки. Паралельно житомирські медіа виконують превентивну функцію, а саме підвищують обізнаність населення щодо природних і техногенних загроз. Однак журналісти, що спеціалізуються на кризових комунікаціях, стикаються зі складним завданням боротьби з явищами дезінформації, насамперед шляхом обмеження поширення неправдивої інформації, яка особливо активно циркулює у критичні моменти.

Роль медіа в системі реагування на надзвичайні ситуації є беззаперечною і водночас унікальною за своїм характером. Протягом усього циклу управління катастрофою засоби масової інформації функціонують як ключовий канал поришення суспільно значущої інформації. На превентивному етапі вони забезпечують населення фактичними даними про наближення небезпеки та конкретними інструкціями щодо захисних заходів, документують масштаби збитків і

сприяють відновлювальним зусиллям громад [2]. Ілюстративним прикладом системного підходу до організації кризового інформування є офіційний вебсайт Житомирської міської ради, де виділено спеціалізовані тематичні розділи: «Укриття населення», «Паспорт ризику виникнення надзвичайних ситуацій», «Безпека громадян», «Дії населення при загрозі або виникненні надзвичайних ситуацій», тощо.

Регіональні новинні платформи, наприклад Житомир.info, використовують модель двостороннього спілкування, що полегшує обмін контентом у різних форматах, зокрема текстовими повідомленнями, графічними матеріалами, а також аудіо- та відеозаписами. Цей обмін відбувається між окремими користувачами, організованими групами, інституційними структурами або в рамках широкого публічного доступу. У кризових ситуаціях особливе значення мають повідомлення про допомогу жертвам, розташування притулків та різні типи екстрених сповіщень. Однією з головних переваг цього формату є лаконічність повідомлень та їхня миттєва візуальна доступність для одержувача [3].

Ключова операційна перевага соціальних медіа у висвітленні надзвичайних ситуацій визначається практично нульовою затримкою реакції. Інформація про інцидент, як правило, починає циркулювати в мережі впродовж кількох хвилин від моменту його виникнення, а нерідко й швидше. Це дозволяє органам влади оперативно транслювати оновлену інформацію, не перебуваючи в залежності від прибуття традиційних журналістських організацій.

Найбільш упізнавані й широко охоплені житомирські медіаплатформи становлять природну відправну точку для побудови системи кризових комунікацій. Так, Департамент з питань цивільного захисту населення та оборонної роботи Житомирської обласної державної адміністрації систематично публікує актуальні матеріали про надзвичайні події на своїй офіційній сторінці. Вебсайт Головного управління ДСНС України у Житомирській області акумулює детальні хронології подій, ілюстративні матеріали та актуальні контактні дані.

Серед усіх регіональних ресурсів Житомир.info посідає позицію лідера за охопленням цифрової аудиторії, що зумовлює найвищу ймовірність широкої видимості розміщених повідомлень. Функціональна архітектура платформи також робить її особливо ефективною в кризових ситуаціях. Наприклад, у разі серйозної дорожньо-

транспортної пригоди на автостраді журналісти можуть оперативно розмістити публікацію з детальним описом аварії, прогнозом заторів та індивідуалізованими маршрутами об'їзду залежно від напрямку руху.

За певних обставин регіональні медіа надають суттєву суспільну послугу в системі протидії стихійним лихам. Насамперед через трансляцію екстрених сповіщень, попереджень і практичних рекомендацій. Вони також здатні відігравати конструктивну роль у забезпеченні осіб, що приймають рішення, необхідною аналітичною інформацією. До ключових суспільних функцій регіональних медіа в кризових умовах належать:

- інформування та практичне орієнтування постраждалого населення;
- поширення знань про заходи готовності до майбутніх подібних катастроф;
- стимулювання волонтерської активності та донорства;
- виявлення системних недоліків у механізмах урядового реагування [1].

Аналіз функціональних переваг соціальних медіа в контексті управління надзвичайними ситуаціями дозволяє виокремити такі аспекти. До настання катастрофи соціальні медіа слугують інструментом формування інституційного довір'я через підтримку конструктивного діалогу в мережевих спільнотах. У фазі активної кризи соціальні медіа підсилюють традиційні канали екстреного оповіщення, такі як сирени, радіо, телебачення, одночасно забезпечуючи зворотний зв'язок із громадськістю. Вони надають можливість моніторингу оперативних повідомлень від населення та відстеження динаміки громадської думки на всіх етапах кризи. Нарешті, диверсифікованість наявних платформ із їхніми специфічними характеристиками дозволяє охоплювати різні сегменти аудиторії й отримувати багатовимірну картину суспільної реакції на кризу та ефективності відновлення.

Регіональні медіа загалом підтримують стійкий суспільний інтерес до події в гострій фазі та після її завершення; забезпечують загальну інформованість населення, уникаючи надмірної деталізації там, де вона несуттєва, але зосереджуючи увагу на критично важливих подробицях тоді, коли це справді необхідно; акцентують на локальних наслідках катастрофи чи інциденту для конкретної громади; здійснюють моніторинг і регулювання інформаційних потоків у медіапросторі.

Отже, регіональні медіа Житомирщини формують багаторівневу систему кризової комунікації, що поєднує оперативне інформування та зворотний зв'язок із населенням. Їхня діяльність виходить за межі традиційного новинного висвітлення, трансформуючись у важливий елемент управління надзвичайними ситуаціями на локальному рівні.

Список використаних джерел:

1. Іванченко В. Роль журналістів в інформуванні суспільства про надзвичайні події. Науковий журнал Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Журналістичні науки». 2019. Т. 3. № 9 (10). С. 12–15.
2. Літвінчук І. С. Ефективність комунікації в медіа під час кризи. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 35 (74) № 1. 2024. Частина 2. С. 148–152.
3. Осипова Є. Кризові комунікації в публічному. Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. 2024. С. 58–60.
4. Чайкун О. Медіа в умовах кризових ситуацій: трансформація комунікативної взаємодії з аудиторіями. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Філологія.* 2024. Вип. 4 (14). С. 93–101.